สัญชัย สันติเวส และคณะ. "การออกแบบสื่อเพื่อการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์) สำหรับนักเรียนตาบอดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย". 255 หน้า

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการออกแบบสื่อและแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน วิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีเนื้อหาทั้งในภาคทฤษฎี ซึ่งประกอบด้วยเรื่องประวัติศาสตร์ศิลป์ สุนทรียศาสตร์ และศิลปวิจารณ์ และศิลปะปฏิบัติ ได้แก่ การ วาดภาพระบายสีโดยใช้ระดับเสียงบนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ การปั้นดินน้ำมัน รวมถึงกิจกรรมอื่นๆ ที่ หลากหลาย โดยใช้กับกิจกรรมการเรียนแบบเรียนร่วมกันทั้งนักเรียนตาบอดและนักเรียนปกติ

มีวิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษาและการวิจัยประยุกต์ ใช้วิธีการและเครื่องมือ ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การจดบันทึก การสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึกเสียงสนทนา การ บันทึกภาพถ่ายและวีดิโอ แผนการจัดการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ที่ถูกออกแบบมาเพื่อใช้ ประกอบการเรียนร่วมโดยเฉพาะ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การออกแบบสื่อการเรียนรู้นี้ได้เลือกใช้วัสดุที่สามารถหาซื้อได้ง่ายใน ท้องถิ่นและตามร้านเครื่องเขียนทั่วไป มีขั้นตอนการผลิตที่ง่าย สามารถทำซ้ำได้ หน่วยงานหรือ โรงเรียนสามารถผลิตเองได้โดยใช้บุคลากรภายในโรงเรียน หรือสามารถให้นักเรียนปกติช่วยทำสื่อโดย ใช้เป็นแบบฝึกหัดได้ และระดับบุคคลหรือหน่วยงานสามารถแจกจ่ายหรือแบ่งปันกันได้เป็นระบบ เครือข่ายอย่างยั่งยืน กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อทดลองใช้สื่อประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ในงานวิจัยนี้ สามารถช่วยให้นักเรียนตาบอดทั้งแบบตาบอดสนิทและเลือนรางเรียนรู้ในวิชาศิลปะสาขาทัศนศิลป์ได้ ในระดับที่ดี กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจและเกิดความสุขในการร่วมกิจกรรม นักเรียนตาบอดรู้สึกว่า ตนเองได้รับโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา มีความสุขที่ได้เรียนวิชาศิลปะ (ทัศนศิลป์)

คำสำคัญ: ศิลปศึกษา, สื่อการเรียนรู้, นักเรียนตาบอด

Sanchai Santiwes and others. Media Design for Art Education (Visual Arts) Learning Management for the Blind Upper-Secondary-School Students. 255 pp.

Abstract

This research presented the design of teaching media and lesson plan for enhancing activities of visual arts classroom for the blind upper-secondary-school students. The plan composed of both theoretical part, including art history, aesthetics, and art criticism, and studio art, including computer-aided drawing and painting using utilizing sound pitches, oil clay classes, and other activities. Moreover, the activities were in the form of joined-class activities allowing normal students and the blind students to share the class.

This research employed both qualitative case study methodology and applied research methodology. The data were collected from note, interview, observation, still photograph, video record, and audio record, and the design of teaching aid and lesson plan used in this study is oriented to joined class.

The result showed that the materials used in this design were available and convenient to find in local area and general stationery stores, and the production process was simple and easy to reproduce. Accordingly, the materials can be made by organizations or schools themselves; alternatively, they can assign normal students to complete it as an exercise. It is suggested that organizations can enhance the sustainability in their network by sharing the materials among members or organizations. In terms of the outcome, it is evident that the activities were impressively helpful for developing technical skills in visual arts for both nearly blind students and students with total blindness. Moreover, the sample was satisfied with the activities and willing to join the class. The blind students, delighted when learning visual arts, also reported that they were given opportunity and equality in learning.

Key Word (s): Art Education, Teaching Aid Media, Blind Student.